

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Vialla

OP
TIDSKRIFT FÖR
GÖTEBORGS UNGDOMSLEDARE

I detta nummer

Vården av ungdomsvårdaren på ledarspalt

Birgit Svärd-Olsson:

Att vara barnavårdsassistent

Idrotten in i 60-talet av Anders Sundvall

Intressant mittuppslag: Formbart material

Stadsförbundets ungdomsvårdskonferens

Ungdomssociala fönstret

UTGIVEN AV:
BARNAVÅRDSNÄMNDENS
UNGDOMSDELEGATION

NUMMER 4 · MAJ 1960
ÅRGÅNG 9 · PRIS 1:—

VI ALLAS SJÄLVSERVERING

Meny - Maj - 1960

◆ S:t Georgsdagen har numera fått en annorlunda prägel för Göteborgs vidkommande. Man märker att storstaden satt sin prägel på arrangemangen genom att scoutrörelsen decentraliserat högtidsfirandet. I olika stadsdelar och kyrkor hade de olika scoutorganisationernas medlemmar mött upp för att skänka fest och allvar åt scouting och scoutings målsättning. Traditionell är emellertid den inbjudan som varje år kommer från Masthuggets Scoutkår till scoutgudstjänsten i Masthuggskyrkan, där kyrkoherde Evert Ternevall i år höll predikan.

◆ Göteborgs Teaterverkstad heter en energisk amatörteatergrupp som under ABF:s överinseende jobbat på Stora Katri nelund under den gångna säsongen och förberett uppförandet av Bert Brechts: "Den Kaukasiska Kritcirkeln". Lördagen den 7 maj ägde premiären rum på den förhyrda Atelier-teatern under stor tillslutning från intresserade vänner och bekanta och andra intresserade.

◆ Vandrarhemssäsongen står för dörren och det ger oss anledning att titta på St. Katri nelund, som även i år kommer att under sommarmånaderna förändras till förläggning åt turistande vänner från när och fjärran. En nyhet för året är, att den ena av de båda flyglarna färdigställts, vilket innebär, att ungdomsgården nu får ypperliga möjligheter att både sommar- och vintertid härbärgera gästande ungdomsgrupper m. fl.

◆ Den 9 maj började ungdomsbyrån verksamheten på den s. k. bygglekplatsen vid Biskopsgården. Ledare för verksamheten under sommarmånaderna är assistent Bruno Fredriksson, som under vintern håller till på Nylöse ungdomsgård. För att bredda verksamheten för flickor inom området har i år engagerats två lekledarinnor, som skall fungera som medhjälpare till Fredriksson. Just i pressläggningen utpro-

vas också en typ av lekstugor, som ungdomsbyrån räknar med kunna användas av barnen på friluftsområdet.

◆ Säteråsen heter Ynglingaföreningen Libanons uppskattade sommarhem och det är beläget 4 km från Aspens hållplats på linjen Göteborg—Alingsås. Under lägertiden i sommar, d. v. s. 15 juni—10 augusti, är lägret öppet för pojksverksamhet i lägermiljö. Sommarhemmet har väl utrustade sovsalar, storstuga med öppen spis, ledarrum, matsal, bordtennisutrymmen, tvätt- rum och bastu. Runt omkring utbredd sig en härlig och naturskön trakt med fina möjligheter till bad och båtsport. Varje månad är inryckningsdag och åtskilliga ungdomar tar naturligtvis vara på chansen att stanna i flera omgångar.

Sommararrangemang för göteborgs ungdom

Bygglekplats (Yrvädersklubben), Biskopsgården. Hela sommaren.

Seglarläger å Sillfartsholmen. 14—23/6.

Internationell ungdomsträff med deltagare från 10 länder. 3—13/8.

Ungdomsresa till Düsseldorf. 3—17/7.

Ungdomsgårdarnas programmedverkan å Liseberg. Hela sommaren.

Tysklandsresa. Bagaregårdens ungdomsgård. Ungdomsläger i Stannum. Bjurslättis ungdomsgård.

Ungdomsresa till England (utbyte). Burås ungdomsgård.

Idrottsresa till Stockholm. Burås ungdomsgård.

Läger i Hindås. Högsbotorps ungdomsgård.

Läger i Stannum. Jättestens ungdomsgård.

Fjällvandring (Storlien—Sylarna). Jättestens ungdomsgård.

Resa till Italien (reseklubb). Jättestens ungdomsgård.

Läger i Lerum (Härsjönäs). Kortedala fritidsgård.

Läger i Stannum. Krokängsgården.

Diverse 1-dagsutfärder. Kyrkbyns ungdomsgård.

Vården av ungdomsvårdaren

Låt oss för en gångs skull — om det nu går i vår materialiserade tid — vända blicken från penningbidrag, lokalsubvention, utrustningsbidrag och teknisk service och i stället diskutera den levande människans roll som medmänniska, som stödjare och hjälpare eller den roll som ungdomsarbetet varje dag har anledning att betrakta henne i: ungdomsledarfunktionen.

Teknisk och ekonomisk hjälp är förvisso värdefull och även nödvändig i fostringsarbetet utanför hem och skola men är och förblir alltid endast medel i en människas hand. TV:n, filmapparaten eller flanellografer är ypperliga hjälpmedel — men endast hjälpmedel. De får sitt stora värde först när de kan användas av en kunnig människa i rätt sammanhang.

De unga behöver fostran och vård. En liten biklang insmyger sig visserligen då och då, när man hör ordet vård. Det har kommit att förbindas med "vårda ihjäl", ett uttryck för folks otålighet när de väntar på resultat av en ungdomsfostran. Med vård menas här emellertid den vård, som varje ung människoplanta behöver för att kunna utvecklas — ja, låt oss gärna säga för att rätt kunna utveckla sig själv.

Vem vårdar vårdaren? Det är svårt för ungdomsledare av olika slag att få svar på den frågan, bl. a. beroende på, att det finns ytterst få, som tänker på att ungdomsfostraren oftast behöver stöd och hjälp i de olika situationer, som dyker upp i ungdomsarbetet.

Utbytesresa till Finland. Kålltorps ungdomsgård.

Läger i Hindås. Kålltorps ungdomsgård.

Fjällläger i Norge. Majornas ungdomsgård.

Lägerverksamhet i Hindås. Mossebergs ungdomsgård.

Tysklandsresa. Mossebergs ungdomsgård.

Resa till Frankrike. Studiehemmet Nordgården.

Vandrarhemsverksamhet. St. Katrinelunds ungdomsgård.

Resa till Holland. Vidkärrs ungdomsgård.

Ungdomsledaren har nämligen lätt för att "köra fast" och gör det ofta. Återvändsgränderna är många och i dessa får man följeslagare som missmodighet, villrådighet och hjälplöst famlande efter normer för sitt arbete. Visst är det mänskligt att i det läget söka finna syndabockar till de dåliga resultat. Det är svårt att misslyckas i vårt land. Det är lika litet plats för misslyckande som för experimenterande. De dåliga lokalerna, ekonomin eller de besvärliga ungdomarna kan återopas härvidlag. Styrelsen kan vara värdelös, en överordnad inkompetent, ledarkamraterna slöa och likgiltiga och rådgivarna rädlösa.

Allt det där *kan* vara riktiga orsakssammanhang, var för sig eller i förening. Men det är viktigt, att ungdomsledaren sätter sig själv in det rätta sammanhanget, söker mäta sin roll så fritt från känsloladdade, subjektivitetsbundna värderingar som möjligt. Att hitta en väg ur kverulantisk kittslighet och självmedömkan är inte bara en nödvändighet för ungdomens skull, det är den enda praktiska möjligheten att i fortsättningen kunna handlägga sina ledaruppgifter.

Det gäller alltså att få en ungdomstrött (!) ungdomsledare att känna sig som en medarbetare i ett större sammanhang. Kanske kan ett samtal med en annan verksam ungdomsledare med samma bekymmer göra susen. En studieresa kan inspirera och få en att ta nya tag. Ett noggrannare studium av ett problem kan ge uppslag till problemlösningen. En person med vidare perspektiv och större erfarenhet kan kanske bli hjälparen i nöden. Kanske kan kramptillståndet lösas med en tids vila.

Utan ungdomsledarens egen medverkan kan emellertid aldrig några positiva framgångar med de här problemen uppnås. Och utan ungdomsledare i full trim blir ungdomsarbetet gärna ett styckeverk, konturlöst och tveksamt, och egentligen tämligen värdelöst.

K. A.

För dyra lokaler

Nylöse Scoutkår bedriver ett aktivt scoutarbete i Gamlestaden och redovisar i sina medlemsrullor icke mindre än 100 medlemmar. Glädjande nog kan kåren stoltsera med en aktiv ledarstab — det är ju inte alla föreningar, som kan säga så i dessa ledarbristens dagar.

Kåren är emellertid mycket trångbodd. De 30 kvm man hyr i medborgarhusets källarvåning förslår inte långt. Man fann då, att genom angränsande källarutrymmen gavs möjligheter för utvidgning av verksamheten. Det blev en kontakt med fastighetskontoret för att få beskedet att för dessa källarutrymmen vill staden ha 30 kr./m². Den summan kan inte kåren dra ihop, trots basarer, lotterier och medlemsavgifter. Springet i trapporna hos en del myndigheter har bara resulterat i att man hänvisats från den ene till den andre. Så är situationen i ett nötskal . . . Nylöse Scoutkårs lokalsituation är inte speciell. Flera organisationer har samma problem. Man kan emellertid inte undgå göra den reflexionen, att väl mycket formaliteter och stelbent handläggning är med i bilden då det gäller att få plats med ungdomens fritidsverksamhet.

Vi har inte tid med att hamna i ett utredningskineseri och vi har inte råd att inte ha råd med att ge våra föreningar billiga och bra lokaler för sitt ungdomsfostrande arbete.

Men det har vi visst sagt förut.

Bidragen till ungdomsorganisationerna i Göteborg

ligger inte i paritet med vad ungdomsföreningar får i de flesta andra städer. I år kan man i vår stad räkna med en sänkning ytterligare på grund av att antalet sökande organisationer är flera än förut och det kommunala anslag, som barnavårdsnämnden har att dela ut, är oförändrat.

Vem rättar till detta missförhållande?

Göteborgs Trafikantkommitté

förtrötts inte på vägen, när det gäller att skydda barn från trafikens faror. Den senaste given, att inrätta en trafiklekskola vid Trädgårdsföreningen, är inte alls någon tokig idé. Mitt under mammornas och pappornas en smula onyttiga kaffepimplande kommer barnen att kunna lära sig undgå senare tiders fartmarodörer på gator och vägar. Och det behöver man sannoligen verklig utbildning för om man inte skall gå en för tidig död till mötes.

Ungdomsråden igång

Den nya given med ungdomsråden i Göteborg, som innebär att antalet råd utökats till 23 samt att varje ungdomsråd består av fem ledamöter, genomfördes under mars — april månader. De flesta av de lokala organen har haft konstituerande sammanträden och skickat in sina listor till ungdomsdelegationen. Några råds uppgifter saknas emellertid och ungdomsbyrån vill påminna om dessa samtidigt som vi efterlyser infordrade budgetframställningar, vilka man också glömt bort här och var. Enligt ungdomsdelegationens ordförande kommer en sammankomst med alla rådsledamöterna att hållas i början av höstterminen, då gemensamma arbetsproblem närmare kommer att diskuteras.

I flera av ungdomsråden har ledamöterna enats om vissa bestämda sammanträdesdagar för att man skall ha något att rätta sig efter och i tid kunna beräkna dagarna för sammanträdena m. m. Något att ta efter?

Sälj ej tinner till minderåriga

Västra Sveriges Färghandlars Förening har i ett meddelande under april månad i år vädjat till sina medlemmar om skärpt uppmärksamhet när det gäller ungdomens tinnernsiffning. Uppropet till detaljhandlarna är resultatet av en framställning i saken från representanter för stadens barnavårdande myndigheter. Gott samarbete!

Att vara barnavårdsassistent

"Arbetet består i ett intimt inträngande i andra människors problem och förhållanden", säger Birgit Svärd-Olsson bl. a. i sin artikel om jobbet att vara barnavårdsassistent.

Birgit Svärd-Olsson hinner inte bara med att sköta sitt arbete och hem. Hon verkar dessutom som framgångsrik distriktsledare i SFS — Sveriges Flickors Scoutförbunds göteborgsdistrikt.

Vad har Du för yrke? Den frågan ställer vi rätt ofta till våra mer eller mindre nyvunna bekanta. När någon frågar mig, svarar jag, att jag är assistent på barnavårdsnämnden. I regel blir vederbörande intresserad och vill veta något närmare om ens uppgift här i livet. Svaret blir då, att jag tillsammans med tio kollegor är distriktsassistent och sysslar med utredningar rörande hemförhållanden och att ärenden rörande pojkar under tio år och flickor i alla åldrar handlägges av oss. Inom vårt verksamhetsfält ligger dessutom vårdnadsfrågor och utredningar angående underårig ungdom, som vill ingå äkenskap. På avdelningen för omhändertagande finns ytterligare ett tiotal assistenter, vilkas främsta arbetsuppgift består i att göra utredningar rörande pojkar över tio år. Dessa ha i regel deltagit i något brott.

Hur ofta samtalar man så ingående om sitt arbete, att man berättar, om de situationer man råkar i, de ibland tragikomiska och ibland rent dramatiska upplevelser man ställs inför? Hur många gånger blir inte den vända utsagd, som man som medmänniska erfar och hur ofta döljer man inte den oförmåga man känner, när ett ärende går "utför"? Även om man är anställd för att göra objektiva utredningar åt barnavårdsnämnden, måste man som person bli engagerad i sin uppgift, därför att arbetet består i ett intimt inträngande i andra människors problem och förhållanden. Man kan inte bara konstatera, att så och så har familjen det ekonomiskt och materiellt, göra statistiska beräkningar om hur det kommer att gå för dem. Man måste förstå dess situation för att i samband med utredningen kunna råda och

hjälpa, även om man — och det vill jag bestämt betona — inte accepterar den.

Låt mig berätta litet om vardagen i mitt arbete.

Utredningar om hemförhållanden kan uppdelas i två grupper. Dels är det vad som i barnavårdslagen kallas för omhändertagande för samhällsvård, som sker med föräldrarnas samtycke vid deras sjukdom eller vid uppfostringssvårigheter och kroppslig eller psykisk åkomma hos barnet. De flesta av dessa barn placeras på något av barnavårdsnämndens barnhem.

I dagens mening hör också de s. k. värnlösa barnen hit, varmed avses barn, vars föräldrar avlidit eller som har övergivit dem. Sådant omhändertagande kan inträffa, då föräldrarna efter spritkalas lämnar hemmet och barnen för att fortsätta sina spritorgier på annan plats. Ofta måste man då skaffa sig tillträde till bostaden i sällskap med polis. Omhändertagande för samhällsvård är också aktuellt i samband med vräkning av familjer med barn. Exekutor underrättar assistenterna härom någon dag i förväg och så blir det att ge sig dit och söka taga hand om barnen i en sådan olustig situation, ofta medan flyttkarlarna håller på att bära ut möblerna på gatan.

Många gånger måste vi själva åka med barnen till barnhem. De resorna gå för det mesta mycket bra, men det är klart, att en och annan tår fälles. Emellertid torkar den ganska snart, då alla barn har en viss äventyrlusta inom sig och tycker det är spännande att resa ut med bil. Som regel kan också sägas, att vid omhändertagande för samhällsvård är kontakten med föräldrarna mycket god och vederbörande är

tacksamma för den hjälp, som kan beredas dem.

Största svårigheten ligger på "byråplanet", om jag så får uttrycka mig, då det vid en del årstider och vid epidemier på barnhemmen är mycket ont om barnhemsplatser. Assistenterna får hålla rådslag, om vilket ärende som är mest katastrofalt. Det har hänt, att någon av oss blivit stående någonstans på staden med ett barn i handen eller i famnen utan möjlighet att lämna det ifrån sig just för stunden.

Det andra slaget av hemförhållanden kommer till vår kännedom genom grannar, genom andra myndigheter eller helt enkelt genom att även här föräldrarna själva söker kontant. Ärendet skall utredas, vilket innebär, att vi genom hembesök försöker bilda oss en uppfattning om föräldrarna och barnen och vilken åtgärd, som behöver vidtagas. Ibland kan det hjälpa med en utplacering av barnet för en tid, så att modern får möjlighet att vila upp sig, att mamman och pappan får tillfälle att prata ut om sina problem om barnen eller att man hjälper föräldrarna att finna en ny väg att fostra barnen på.

Teoretiskt sett, kan på var och en av Er, som läser detta och som har barn hemma, komma en anmälan till omhändertagandeavdelningen på barnavårdsnämnden. Av detta förstår Ni, att alla anmälningar inte kan vara tillförlitliga och att man inte kan döma genom att på papperet ha tagit del av en sådan. Många ärenden föreslås också till avskrivning efter utredning, som förutom hembesök även omfattar samtal med lärare och myndigheter samt eventuellt förfrågningar hos grannar. Kanske kan en anmälan avskrivas sedan föräldrarna och barnen fått kontakt med och råd av Rådgivningsbyrån för uppfostringsfrågor, och svårigheterna den vägen bli lösta.

Visar det sig, att problemet är allvarligt och att föräldrarna brister i sin förmåga att fostra barnen, försöker man till att börja med ställa hemmet under övervakning, vilket för vår del innebär, att vi skriver en rapport med förslag härom till barnavårdsnämnden. Därefter få vi fortsätta med vår kontakt i hemmet för att

söka bringa rätsida på problemen eller åtminstone ha ärendet under kontroll. Visar sig detta otillräckligt, skrivs en ny rapport till nämnden med förslag om omhändertagande för skyddsuffostrar.

Det är inte alltid säkert, att ärendet går "den långa vägen". Många gånger händer det, att en anmälan kommer in på middagen och att omhändertagande måste ske samma dag.

Hur blir man då mottagen i ett hem, där man skall göra utredning? I regel mycket bra. De människor, som vi kommer i kontakt med har problem. Vi måste få dem att förstå, att vi inte är "beskäftiga sociala tanter", som kommit för att ställa till trassel, utan att vi kommit för att reda ut det, som redan är tilltrasslat. Att man inte kommit för att ta ungarna ur boet utan för att hjälpa dem och föräldrarna i uppfostrings- och familjefrågor. Tristast är kanske de hem, där spritmissbruk råder, och här har man ju också svårast att hjälpa.

Vi lär känna våra klienter. Det går kanske så långt, att den dag ärendet skall upp på barnavårdsnämndens sammanträde är vi lika engagerade, som vederbörande själva och har då också möjlighet att bli till tröst och stöd.

Om förhållandena varit sådana, att omhändertagande för skyddsuffostrar blivit nödvändigt, återstår för oss ett nytt krafttag den stund barnen skall tagas från hemmet. Det kan gå lugnt till väga, men hur många vill frivilligt acceptera, att någon hämtar deras barn? Blir det för hetsigt återstår endast att begära polisens hjälp och ibland kan situationen bli nog så dramatisk. Efteråt är man själv uppskärad och är det då så underligt, att man går omkring utan att se omgivningen? Det måste förlätas oss — man blir sådan, när man brottas med problem!

Även vid de mest besvärliga och irriterade omhändertaganden måste emellertid kontakten med föräldrarna återupptagas dels i samband med förhör inför länsstyrelsen, därest föräldrarna inte samtycker till barnavårdsnämndens åtgärd, och dels då

Forts. å sid. 16

Hisingen runt på 90 minuter

Rubriken låter inte alltför fartfylld i dessa dagar av readrift, månfärder, tempo, snabbhet, fräs och rusch. Låt oss emellertid få förklara, att rundturen gällde ett besök på tre av stadens ungdomsgårdar, som hade det gemensamt, att de var belägna "on side" av Göta älv för att nu hålla sig till ett språk, som även brukas då och då på Hising Island.

Hos *Hedvig Nordvall* på *Lundby ungdomsgård* hamnade vi mitt in i en grupp flickor, som med sammanbiten beslutsamhet och stor kunnighet tränade bordtennis. Vi fick tillfälle att skaka hand med en av de stora bordtennisstjärnorna, som blivit uttagen till månadens stora drabbning mellan Stockholms och Göteborgs ungdomsgårdar. Från ett av rummen tonade musiken från musikundervisningen och i en annan lokal höll fru *Hjördis Svensson* på med att samträna en grupp, som i slutet av maj skall medverka på Stjärnscenen på Liseberg. Vi hann med att bese nyrenoverade köksregioner, diskutera närvarostatistik, fritidsgrupper och föreningarnas lokalbekymmer innan färden gick vidare.

På *Krokängsgården* regerar *Arne Hedberg* som föreståndare och vid hans sida jobbar *Abel Eeg* som assistent. Folksamling utanför gården! — vad kan det betyda? Ett större arrangemang — givetvis. Samlingssalen var fylld med en förväntansfylld publik, som så småningom fick sitt lystmäte tillgodosett när stjärn- och världsartisterna från tidigare *The Golden Dixie City* gav en bländande musikalisk uppvisning.

Föräldraföreningen på gården, med *Erik Järkvist* som primus motor, stod som värd för kvällen och hade hjälp av sömnadsgrupperna, vilka uppvisade vad man hade förfärdigat under säsongen genom att bjuda på mannekänguppvisning. Gissa på att stämningen var hög på båda sidor om rampen. Det sista vi såg av ungdomsgården var ett välförsett kaffebord, kvällens avslutande clou, innan vi kilade vidare bort mot områdena vid Slätta Damm.

Göteborgssiffror om bidrag

Barnavårdsnämnden i Göteborg har delat ut årets kommunala bidrag till föreningarnas lokalhyror, 50.000 kr.

Idrotts- och friluftsföreningar	13.310
Religiösa organisationer	17.405
Nykterhetsorganisationer	2.580
Politiska organisationer	5.000
Scoutorganisationer	7.405
Övriga organisationer	4.300

Beloppen utgår endast till föreningarnas arbete bland barn och ungdom och är baserade på 1959 års utgifter för lokalomkostnader. Varje organisation får genom brev besked på den summa som tilldelats dem.

I år sökte 146 organisationer, med 33.329 medlemmar under 25 år av lokalbidraget. Den totala uppgivna hyressumman för organisationerna uppgick till 356.445 kr.

För några år sedan kunde ungdomsorganisationerna i Göteborg få 40 % av sina lokalutgifter täckta av kommunala medel. 1958 och 1959 fick de 20 %. I år räcker barnavårdsnämndens anslag endast till att ge ungdomsföreningarna 17,8 % av deras omkostnader för att kunna hålla lokaler för ungdomsarbetet.

Det stundar vargatider . . .

Bjurslättis ungdomsgård är ju en typisk föreningsgård med ett 20-tal föreningar anslutna, berättade föreståndaren *Stig Malmkvist*. Just denna kväll hade han och en del andra samlats hos en av de politiska föreningar, som är aktiva på ungdomsgården, för att lyssna på en intensiv debatt om stadsdelens lokalproblem för ungdomsarbetet. Med ungdomlig energisk framåtanda togs och gavs argument. Man var emellertid nog överens om att stadsdelen behöver bättre och mera differentierade ungdomslokaler och att det måste skapas en energisk opinion i saken. Bland de närvarande under kvällen iaktogs bl. a. ungdomsrådets ordförande,

Gösta Ahlqvist.

Idrotten in i 60-talet

Riksidrottsförbundet startades 1903, och flera av våra allmänt accepterade idrottsgrenar kom igång omkring sekelskiftet, varför man har rätt att säga, att rubriken "Idrotten in i 60-talet" är dubbeltydig. Idrottens eget 60-årsjubileum måste ju då bedömas som en intern angelägenhet, medan idrottens förhållande till samhällslivet i övrigt mera kommer i blickfältet, när man talar om idrotten i århundradets 60-tal.

Sextio år är en skaplig ålder även för en organisation. Vid den åldern är pionjärerna borta. Och därvid åsyftar jag inte bara de verkliga pionjärerna, som var med, när allt började, utan även alla uppbyggnadstidens medarbetare. Nya generationer sitter i ledningen överallt. Kanske är detta förhållande ett av skälen till den omorganisation av Riksidrottsförbundet och dess distriktsorgan, som genomfördes 1959. Konsekvent är det nu så, att den enskilda tävlingsidrotten skötes av respektive specialförbund och dess specialdistriktsförbund. Riksidrottsförbundet och distriktsidrottsförbunden skall numera kortfattat sagt syssla med gemensamma idrottsliga angelägenheter, såsom konferenser och kursverksamhet, medelsfördelning och representation gent emot olika samhällsorgan. Sådan är den blivande sextioåringens konstitution på väg in i tideräkningens 60-tal. Där möter åtminstone ett par ordentliga problem.

Först professionalismen. Den har inte uppstått i år, men som ett specialfall av den allmänna merkantiliserings — för att inte säga materialiseringen — har den nog förvärrats med åren. I sina mest blommande exempel är det fråga om gager till toppartister, men i vardagens idrott ter det sig bland annat som en allmän svårighet att få folk att åta sig uppdrag, d. v. s. jobba för intet, amatörmässigt. Jag skulle tro, att problemet känns igen även på andra håll, där den idrottsliga terminologin inte ligger lika lätt till.

Så har vi "bussen" TV. För alla idrotter, som i någon utsträckning baserar sin verksamhet på inkomster av publik, är TV ett

Rektor Anders Sundvall måste vara rätta mannen att i Vi allas artikelserie om föreningarna inför 60-talet skriva om idrottsrörelsen. Han är ordförande i Göteborgs Distrikts Idrottsförbund och han har lång och rik erfarenhet av ungdomsarbete och idrottsverksamhet.

hot. För samhället är det ett allvarligt problem, hur mycket man skall våga satsa på arenabyggen och speciellt publikutrymmen vid sådana anläggningar, när publikfrågan är så labil som just nu. Vad TV kan betyda för propagandan på lång sikt går heller inte att med någon säkerhet bedöma. Rena parentetiskt må här fastslås det orimliga i att folk, bara de skaffat en TV-apparat och löst licens, därmed anser sig kunna kräva tillgång till arrangemang, som med stora insatser av arbetskraft och pengar anordnas för helt annat ändamål.

Man får dock inte låta sig förvillas av dessa topp-problem inom idrotten. De ger endast den yttre bilden av idrotten, idrotten som skådespel, som samlare av fullsatta hus på Ullevi och som underlag för jätterubriker i pressen. Denna idrott utgör ganska begränsade detaljer — dock ingalunda oviktiga — av det myllrande livet i jätteorganisationen. Det spelas exempelvis ganska mycket mera fotboll på Heden och övriga allmänna planer i Göteborg än på Ullevi. Den breda idrotten lever. Med penningbekymmer och med ledarbekymmer lever den ändå rikt. Ingen publik har hejlat vid vårens orienteringar men tävlingsskaror på över tusentalet deltagare har där idrottat intensivt. Vilka mängder av personliga insatser ligger det inte bakom Lingveckan. Besöksfrekvensen i Valhallabadet växer. Sport 60 synes mycket litet i pressen men antalet prov ger verkligt stora tal, och i många mindre samhällen kan man se deltagandet som en folkrörelse. Vid varje sammanträde får distriktsstyrelsen behandla anmälningar från nya föreningar om inträde i Riksidrottsförbundet.

Människan är sig nog ganska lik genom tiderna. Hon vill leka med likar. Hon vill mäta sig med andra. Hon vill känna själv-

Mera om ungdomsgårdar och ungdomsföreningar

Nog är det ganska egendomligt, att vi i vårt land, där behovet av att alla krafter sättes in i ungdomsarbete och ungdomsvård är uppenbart, där har vi tid och råd med att låta en massa energi försvinna i ordsvallet om "ungdomsgårdar eller föreningar?", ungdomsgårdarnas verksamhet könlös, den kommunala ping-pongollen, konkurrens i ungdomsarbetet" m. m. m. m.

Givetvis finns det och bör det finnas utrymme för en diskussion inom vårt arbete om målsättning och metoder. Kommunens åtgärder att stödja ungdomsarbetet är av stor betydelse för ungdomens fostran och vård. Denna kommunens insats och formerna för densamma kan det finnas olika meningar om. Men vi måste skilja på väsentligheter och oväsentligheter i den debatten.

Vår tidskriftsflora har givetvis varit lyhörd för de här frågorna. När det gäller frågan ungdomsföreningar — ungdomsgårdar, så skriver ungdomskonsulent Harry Lindgren i Forum för ungdom:

Om nu föreningarna inte kan ordna en mera intensiv verksamhet måste vi försöka se till att föreningsledarna lär sig att använda ungdomsgårdarna. Helst bör ungdomsorganisationerna själva svara för ledningen av en kommuns ungdomsgårdar. Så har vi försökt ordna det i Norrköping, där grupper av organisationer svarar för de små ungdomsgårdar staden startat.

Om nu en ungdomsgård sköts direkt av kommunen så behöver inte detta utesluta att föreningslivet kan göra sig gällande.

upplevd spänning. Hon vill i många fall leva farligt. Nyheter, såsom motorismen och nu sist TV, kan rubba livsföring och vardagsrutin, men innerst inne förblir människan människa. Hon själv är hennes största intresse. Hon förblir ett besjälat muskelknippe, som rätt långt upp i åren måste leva i hård rörelse för att trivas. På detta förhållande vilar idrotten, och det torde bära gott även igenom 60-talet.

Detta kan organisatoriskt ske genom att man deltar i gårdens styrelse, men också genom regelbunden kontaktverksamhet med gården. Observera att jag sa regelbunden! En förenings enstaka besök med programpatrull e. d. på en ungdomsgård är praktiskt taget värdelös, annat än som en poäng i årsberättelsen, men ett halvdussin besök kan göra nytta och flera ledare föreningsutplacerade på gården under en längre sammanhängande period blir med all säkerhet givande för föreningen om ledaren är mogen sin uppgift.

Tidningen Reformatorn, Godtemplarordens veckotidning, som under det gångna året tagit fram storsläggen flera gånger mot ungdomsgårdarna i kommunal regi, känner sig lugnare efter Stadsförbundets Sigtunakonferens (läs mera härom på annan plats . . .) och återkommer i en ledare den 1 maj med följande sansade åsikter:

En annan av de goda verkningarna av debatten är, att man uppenbarligen på kommunsidan fått ökad respekt för föreningslivets kraft och vilja att hävda sin position på ett arbetsfält, som av hävd hört till föreningslivet alltsedan folkrörelsernas framväxt. Så har man nämligen rätt att tolka ett pressmeddelande, som utsänts efter en konferens, anordnad av Stadsförbundet nyligen om kommunerna och ungdomsproblemen. Kommunikén är ur förenings synpunkt positiv, vilket bör noteras.

Nödvändig eftertanke är ytterligare ett resultat av debatten. Bägge läger — såväl företrädare för kommunal ungdomsverksamhet som föreningskämpar — har funnit det angeläget att pröva sin ställning, sina resurser och sina möjligheter. För föreningslivets vidkommande har detta på många håll inneburit, att man dels funnit det nödvändigt att upprusta sin verksamhet, dels i högre grad gjort de kommunala myndigheterna uppmärksamma på de hinder, som finns för fortsatt utvidgning av föreningslivets ungdomsverksamhet.

Forts. å sid. 14

FORMBART MATERIAL

Bland lera och drejskivor på Vidkärrs ungdomsgård

Mjuk, smidig, formbar lera. Kan man tänka sig ett tacksammare material att arbeta med. Ett material som stimulerar fantasin. Ett material som kan formas till de mest underbara ting.

Att keramikarbetet, just på grund av materialets beskaffenhet, kan bli en mycket uppskattad verksamhetsform, speciellt bland barn, förvånar inte. Men barn är fordrande. Det går inte att komma med någonting halvdant. Man måste göra keramik på riktigt. I annat fall kan man inte få fram det rätta intresset. För att denna verksamhet skall kunna drivas på ett tillfredsställande sätt fordras dels att man har tillgång till en drejskiva, dels att man har tillgång till en brännugn. Den speciella tjueningen med keramik är just de olika tillverkningsfaserna. Leran skall först ältas. Sedan kommer modelleringen eller drejningen. Att se en van drejare arbeta är fascinerande. Drejskivan sparkas igång. Med några till synes enkla handgrepp förvandlas lerklumpen efter en kort stund till en formfulländad kruka. Nybörjaren inser emellertid snart, att drejningen är en svår konst. Glädjen blir därför än större, då man för första gången på egen hand lyckas dreja upp en skål. Formen lämnar kanske mycket övrigt att önska, men man har gjort skålen alldeles själv. Ännu återstår emellertid mycket innan man helt kan njuta av sitt verk. Skålen skall beskickas, rågodsbrännas, glaseras, dekoreras och glasyrbrännas.

Under de första terminerna har man inte så stora möjligheter att påverka eleverna i någon bestämd riktning. Det gäller då först och främst att lära dem själva tekniken. Men allteftersom säkerheten växer uppövas också form- och färgsinne. De unga får upp ögonen för keramikens möjligheter. Naturligtvis kommer inte detta helt av sig själv. Till stor del beror det på ledarens förmåga att leda in barnen på rätt spår. En annan sak av stor betydelse är att gruppmedlemmarna fostrar varandra. De, som har gått någon termin längre, delar gärna med sig av sina kunskaper.

De flesta som börjar med keramik återkommer termin efter termin. Anledningen till detta är väl att både föräldrarna och barnen själva ser att resultatet blir bättre och bättre. De börjar att tillverka nytto- och prydnadsgods som verkligen kommer till användning i hemmet. Nu gäller de emellertid att föra dem ytterligare ett steg på vägen. Känslan för materialet finns. Form- och färgsinnet börjar bli uppövat. Nu kan det vara lämpligt att åtminstone en eller två gånger per termin tillsammans med ledaren göra ett besök på Röhsska Konstslöjdmuseet eller på någon keramikutställning. På så sätt kan de få inspiration till ytterligare utveckling av sina egna alster, men samtidigt får de också se hur konsthantverk av hög kvalitet skall se ut.

Eftersom Sverige har ett så utsökt fint konsthantverk, är det av stor betydelse, att så många som möjligt så tidigt som möjligt lär sig uppskatta detta. Och eftersom barn är så påverkbara, är det väl också naturligast, att man börjar med dem.

Gunilla Hedström, 13 år, är en av de flitigaste av flitiga i keramikkurserna på Vidkärrs ungdomsgård. Sex terminer har hon deltagit.

Text: Ingvar Strandberg

Foto: Henry Danielsson

Stadsförbundets ungdomsvårdskonferens i Sigtuna

Det var stor tillslutning från kommunerna till den ungdomsvårdskonferens, som Stadsförbundet arrangerade i början av april på Kommunskolan i Sigtuna. Vi hann att räkna med ett sjuttiofemtal deltagare från 23 städer, representanter för regeringen, Kungl. Socialstyrelsen, Kungl. Skolöverstyrelsen, Statens Ungdomsråd samt Svenska Stadsförbundet.

Vid konferensen gjordes det uttalande, som vi är i tillfälle att återge på annan plats i detta nummer av Vi alla. Det kan kanske dessutom vara av intresse med några axplock ur föredragen, diskussionerna och samtalen.

Professor Gunnar Boalt: När vi ger oss in på ungdomsfrågorna, så har vi av någon anledning en väldig faiblesse för att gå på sånt, som vi inte tycker om. Och när frågorna är moraliskt färgade och emotionellt laddade så löper resonemangen lätt på avvägar.

Det gäller att få i folk regler för beteendet. Och varför klickar reglerna då? Ja, för det första så kan det mycket väl vara så att man får in fel regler för beteendet, exempelvis i ligorna, gängen. Där kommer reglerna att strida mot samhällets regler. Det betyder att grupperna tolererar eller uppmuntrar vissa former av brott. Allmänt gäller naturligtvis att ju mindre skolan åstadkommer, ju mindre hemmet kan göra desto mera betyder gänget. Skolan kopplas tyvärr automatiskt mer eller mindre ur så snart det är fråga om svåra hemförhållanden och svåra uppväxtförhållanden. Där tror jag personligen att ungdomsverksamheten har större chanser att nå ungdomarna och att göra något för dem än vad skolan har.

Doktor Gustav Jonsson: Går man till det praktiska arbetet blir slutsatsen att det krävs lagarbete. Doktorn botar inte patienten ensam, kuratorn klarar inte fallet själv psykologens testningar får sitt värde först som del i en helhetsbedömning. Fackfolk behövs — men fackfolk i grupp.

En annan källa till förundran hos mig är att de stora, stora städerna visat så lite,

lite intresse för hur de miljoner användes som man år efter år investerar i människovård. Varför inte inrätta särskilda forskartjänster inom socialvården likaväl som inom industrin.

Här i Sverige är det vanligt, att man nämner siffran 2—3 % som mått på problemungdomen. Var man fått den siffran ifrån vet jag inte riktigt. Det är dock utan vidare klart att den siffran är alldeles för låg som mått på den mängd ungdomar som befinner sig i riskzonen och som samhället behöver hjälpa på rätt väg. I Stockholm har vi funnit ett tio gånger högre tal — 20—30 % — som mått på pojkar som behöver stöd på grund av hotande psykisk felutveckling.

Det vår ungdomsvård nu främst behöver tror jag inte är folk som lyckas med sina uppgifter. Det behövs folk som orkar med att misslyckas med många av sina fall — och ändå arbeta vidare.

Borgarrådet Hjalmar Mehr: Det är i grunden inte fel på våra ungdomar. Jag utesluter över huvudtaget den teorin, att det skulle inträtt någon slags "biologisk" försämring av själva folkmaterialiet. Felet ligger i själva förhållandena, där vi inte hunnit anpassa våra åtgärder efter de nya förutsättningarna i samhället.

Statsrådet af Geijerstam: I regel lär väl samarbetet inom kommunerna ifråga om ungdomsverksamheten vara så gott att några kompetenstvister mellan barnavårdsnämnd och ev. tillsatta specialorgan inte uppstår. Skulle så bli fallet får det i sista hand ankomma på fullmäktige att slita tvisten. Visserligen kan de inte ta ifrån barnavårdsnämnden dess i lagen fastslagna ansvar att verka för önskvärda förbättringar ifråga om kommunens barnavård. Men *dels* omfattar detta ifråga om här aktuella anordningar för bättre fritidsförhållanden för ungdom bara att sådana skall främjas i mån av *behov* och *möjligheter*, *dels* ligger det i fullmäktiges hand att genom medelsanvisning ställa resurser till förfogande för det organ, som de vill skall ha hand om verksamheten, och vice versa. Och som jag förut sagt är det på kommunen som det yttersta ansvaret ligger.

Ungdomsvårdskonferens gör uttalande

— Vid stadsförbundets konferens för kommunrepresentanter m. fl. den 11—12 april i Sigtuna, gjordes följande uttalande:

Ungdomsproblemen har i våra dagar fått större omfattning och blivit mer svårbemästrade än tidigare. Detta får ses mot bakgrunden av ungdomskullarnas tillväxt och den snabba utveckling som skett på samhällslivets olika områden. Denna utveckling ställer stora krav på samhället och inte minst på kommunerna.

De ungdomspolitiska frågeställningarna kan emellertid icke behandlas som isolerade problem. De sammanhänger direkt och indirekt med samhällsutvecklingen på en rad områden. Av grundläggande betydelse för ungdomens utveckling är en *progressiv familje- och bostadspolitik, förbättrad skolutbildning och yrkesundervisning, en aktiv arbetsmarknadspolitik med större yrkesvalmöjligheter* och en rad andra liknande samhällsåtgärder. Ungdomspolitiken skall inpassas som ett naturligt led i ett sådant uppbyggande arbete.

Även när det gäller ungdomsvården i mer egentlig bemärkelse måste samhällsåtgärderna spela över ett brett register. Riktlinjen måste vara att *förebygga uppkomsten av asocialitet och missanpassning hos ungdomen*, att skapa förutsättningar för gemenskap, trygghet och en sund aktivitet. Man bör vidare sträva efter att ge ungdomen ideell inriktning och en demokratisk skolning. Åtgärderna måste sättas in på bred front.

På det kommunala området kan vidtas en rad av åtgärder som direkt riktar sig till att lösa de lokala barn- och ungdomsproblemen och som verkar i allmänt förebyggande riktning. Det gäller *barntädgårdar, lekplatser, sysselsättningsmöjligheter* för de små och yngre tonåringarna. *Barnteatern* är ett värdefullt alternativ till de kommersialiserade nöjesformerna. För de äldre ungdomarna gäller det att skapa konstruktiva alternativ till ligabildning och utespring, att söka ta vara på ungdomens positiva intresse och handlingsvilja. *Ungdomsgårdarna* spelar därvid på många platser och särskilt i de större samhällena en viktig roll liksom arrangemang av olika slag av mera renodlad social natur.

Det är av särskild vikt att ungdomens *föreningsliv stödjes genom anskaffande av lokaler, anslag till utbildning av ungdomsledare, instruktörer, kursverksamhet, administration med mera*. I de ideella och övriga organisationerna får ungdomen god och värdefull fostran. Mellan de kommunala ung-

domsgårdarna och föreningslivet måste ett gott och fruktbarande samarbete äga rum. Folkbildningen och musikbildningen behöver även stöd från det allmänna. Ungdomen måste även få tillfälle till ett legitimt nöjesliv som alla andra. Hemmens och skolans roll är av grundläggande betydelse. Väsentligt är att samarbetet mellan de sociala myndigheterna, skolan och hemmet bygges ut.

De oavbrutna förändringarna i människornas levnadsvanor, i standard och i sociala förhållanden påkallar från samhällets sida en ständig uppmärksamhet med hänsyn till ungdomens problem och behov. Nya initiativ och åtgärder aktualiseras ständigt.

Konferensen understryker angelägenheten av att kommunen ägnar den förebyggande ungdomsvården sitt intresse och på olika sätt — allt efter de lokala förutsättningarna — främjar utvecklingen av denna betydelsefulla kommunala uppgift.

Ungdomsarbetet till centrum?

Ur "Ungdomsbrottslighet" SOV 1959: 37.

Vid diskussionerna angående ungdomens fritidsförhållanden sa ungdomssekreterare Bertil Zachrisson bl. a.:

"Det är alldeles riktigt att vi hittills inom organisationerna har fört en politik som har gått ut på att förankra lokalerna i förorterna, där folk bor. Detta är en princip som vi ärvt från USA, där man ju passerat urbaniseringsprocessen mycket snabbare än vad vi har gjort. I USA har man nu emellertid helt och hållet svängt i fråga om denna princip. Den rutinmässiga aktiviteten i föreningar och institutioner av olika slag bör läggas i förorterna, men den uppfångande verksamheten måste bedrivas i centrum. Hur flotta lokaler man än bygger ute i periferin, beger sig ungdomen ändå in till centrum. I Vällingby är tunnelbanan vid 6—7-tiden på kvällen full av ungdomar, som åker in till staden. Det spelar mycket liten roll hur bra anordningar man har i förorten, därför att dragkraften mot centrum är så stark. I USA har man nu helt och hållet lagt om systemet för ungdomsarbetet. I Chicago har man exempelvis köpt hela kvarter i centrum för att där utveckla ett

Forts. på sid. 17

Forts. från sid. 9.

Från många kommuners sida har man samtidigt visat ökad förståelse för föreningslivets problem och argument.

Den sakliga prövningen av problemen på bägge håll har ofta lett till ett förbättrat samarbete.

Under rubriken Små Ord i Ariel säges en hel del tänkvärda saker om behovet av föreningarnas öppna arbete. NTO-organet ivrar för att ungdomarna skall få chansen att "prova" innan de utsättes för enrolleringssträvanden:

Just det sista borde vi inom NTO — som har en viss ungdomsgårdsverksamhet — tänka på. Vi har stora krav på våra medlemmar och därför bör de unga också verkligen få se vad vi kan bjuda innan de erbjuds bli medlemmar. Hur många har inte blivit skrämda från all vidare kontakt av en energisk medlemsvärvare vid sitt första (och enda) NTO-besök.

Man måste passa på med en gång, de kanske inte kommer fler gånger, sade en ordförande i en förening jag besökte en gång. Den föreningen tog in många nya medlemmar men också medlemmar som aldrig betalade sin avgift, aldrig sågs i föreningen mer.

I radions lördagsprogram för ungdom talar det också om föreningar och ungdomsgårdar, dock utan att det tas parti. Parti för den ena eller andra skall väl heller inte tas. I dagens läge behöver de varandra. Lösningen heter samarbete. Föreningarna får gärna ta första steget.

Man har all anledning att instämma med dem, som vill att vi skall försöka få fram vettigare normer för samarbetet mellan ungdomsgårdar och föreningsliv. Icke minst i de större städerna kan det vara nödvändigt att kommunen kommer att behöva använda sig av arbetsformer, som går utanför de gängse som tillämpats i vårt land. Detta handlande får inte stjälpas omkull av en negativt inriktad kritiklusta. Ett förtroendefullt uppbyggnadsarbete kräver emellertid det frivilliga arbetets medverkan.

Apropå omslagsbilden

Foto: Döbeln-Mattsson.

Yrkesvägledning

I enhetsskolans högstadium ingår i ämnet samhällskunskap yrkesvägledning i alla tre klasserna, huvudparten i klass 8. Det viktigaste i denna vägledning är en orientering om yrken och arbetsområden, om förhållandena på arbetsmarknaden om de krav olika arbeten ställer, om utbildningsvägar och möjligheter till studiehjälp.

I åttonde klassen kan de elever, som vill, välja praktisk yrkesorientering som tillvalsämne. Man kan under ett par veckor få ägna sig åt sådan yrkesorientering.

Den praktiska yrkesorienteringen går i allmänhet till på så sätt, att eleverna under en vecka får besöka en arbetsplats och gå med i det dagliga arbetet. Gruppbesök förekommer samt orientering genom film och föredrag.

Vi har passat på att besöka Tjäders Konditori, där Benny Andersson från Bjurslättsskolan provat de sista månaderna i ett yrke, som han — enligt uppgift — ämnar fortsätta med efter skolans slut.

Ungdomssociala fönstret

redaktör Jan Cederlöf

Det talas emellanåt om att verksamheten på ungdomsgårdarna är så välordnad att den inte ger tillräckligt utrymme för ungdomens eget aktivitetsbehov. För den som från insidan tagit del av ungdomsgårdarnas sätt att arbeta, är det lätt att konstatera, att det snarare förhåller sig precis tvärtom. Visserligen för man inte fram någon speciell livsbärande idé till de unga, men man försöker hjälpa dem i förberedelsen till vuxenlivet, inspirerar dem att själva taga ställning till de idéer och strömningar som rör sig i tiden. Talet om "de bredda smörgåsarnas" politik på ungdomsgårdarna är i stora delar en konstruktion. Sant är att det finns mycket att välja på, men det behöver ju inte vara något fel. Där finns inte bara den kommunala pingpong-bollen och jazziga danskvällar. Ungdomsgårdarnas verksamhet inrymmer saker med betydligt bättre anseende: konsthantverk, språk, musik, foto, idrott, klub-

Vänortsstädernas ungdomsledare konfererar

Under tiden 14—20 augusti samlas representanter för vänortsstädernas ungdomsarbete i Bergen, Åbo, Århus och Göteborg till överläggningar vid en veckokonferens, som denna gång hålles i Bergen med Kommunala Ungdomsnämnden därstädes som inbjudare.

Ungdomsdelegationen, som officiellt svarar för den göteborgska representationen, har beslutat inbjuda fem ledare från ungdomens föreningsliv att följa med på resan som göteborgska delegater samt tre från ungdomsgårdarnas ledarkader. Ansökan om deltagande kan ske senast den 31/5 1960 hos ungdomsbyrån. Goda stipendiemöjligheter förefinnes för deltagarna.

bar av olika slag. Men för all del, låt oss skärskåda hur en danskväll på en ungdomsgård arrangeras. Som regel sköts de av ungdomarna själva med gårdens personal i bakgrunden. Ungdomarna svarar inte bara för musik och ordning utan också servering, lekar, tävlingar, framträdanden av olika slag. Reklamarbetet handhas också av dem. Ofta är det väl någon form av kamratklubb, som svarar för arrangemangen. Den vinst som det eventuellt kan bli fråga om kanske användes till en utbytesresa med andra länders ungdom. Ett aktuellt och mycket fint exempel har vi i Jättestens ungdomsgård, där ett 30-tal ungdomar i sommar står färdiga att resa till Österrike och Italien efter att ha ordnat åtskilligt av trevliga underhållningsprogram för ungdomarna på Hisingen. Ofta går ungdomarna med liv och lust in för sådana här saker. Målet är heller inte längre avlägset än att de orkar hålla ut för att man gemensamt skall nå det. För ungdomsledaren gives rika tillfällen till kontakt med ungdomarna och för ungdomarna många tillfällen till aktivitet. Gemensamt försöker man hela tiden förbättra kvaliteten och trevnaden på träffarna. Man taktiksnackar. Efterhand visar det sig att fler och fler ungdomar vill vara med och hjälpa till.

Med det kommersiella nöjeslivet förhåller det sig på ett annat sätt. Utifrån sett finns ingenting att anmärka mot nöjesindustriens dansarrangemang. Den förnämliga orkestern sitter beredd att exekvera de senaste cha-cha-rytmerna, vaktmästaren står på sin post. Men därmed är inte sagt att allt är välbeställt — sett ur ungdomsledarens synpunkt.

Det är inte bara vi vuxna som håller på att förlora förmågan att roa oss. Det gäller också ungdomen, som har förlorat mycket av aktivitet och spontanitet, sannolikt beroende på att allt är för färdigt. Ungdomarna behöver lära sig att vara aktiva och själva vara med och framskapa trevnaden. Inte heller ungdomsledaren får vara med. Nöjesindustrien har ingen plats för honom. Ett av felen till att det blivit

Forts. å sid. 17

föräldrarna om någon tid begär hemtagning av barnen. I förstnämnda fallet låter sig barnavårdsnämnden representeras av utredningsassistenten.

Anmälningar om och omhändertagande av vad som i dagligt tal kallas "dåliga flickor eller missanpassad ungdom" är ett kapitel för sig. Att något är "på tok" får vi kanske veta genom att en utredning om åttelseftergift skall göras, genom en anmälan från polis, skola eller föräldrar eller kanske vederbörande själv söker kontakt, då hon vill flytta hemifrån eller har bekymmer. Det mesta om ungdomsproblemen och orsakerna därtill kan vi läsa i tidningar eller ta del av på annat sätt. Låt mig i stället få komma med några funderingar.

Karin, som är fyllda sexton år och har hembiträdesplats, ringer en dag och frågar, om hon får flytta hemifrån. Vid besök på byrån berättar hon om fadern och sin styvmor, som hon inte kan komma överens med. Efter samtal med fadern och styvmodern bestäms, att Karin får flytta till den familj, där hon är hembiträde. Det går bra en tid. Sedan visar det sig, att Karin småsnattar, ljuger och springer ute på kvällarna. Efter förmaningar, varningar och kanske hemhämtningar utan nämnvärda förbättringar kanske snarare tvärtom får Karin sluta sin plats, ställs under övervakning och kommer in på inackorderingshem, missköter sig än mera och tages in på Lilla Torp och kanske går vidare till ungdomsvårdsskola. Allt detta har hänt under några korta månader. Då ställer man sig frågan: Varför har man ingen möjlighet att hjälpa henne eller förbättra henne? Måste varje människa löpa sin lina ut? Måste man så pröva sina vingar och skaffa sig egna erfarenheter fullkomligt oemottaglig för råd? De tankarna kommer ofta i vårt arbete. Om nu samhällets resurser, då det gäller missanpassad ungdom är ytterst små, och det är de, borde man väl ändå genom sin egen påverkan kunna få Karin på bättre vägar. Har vi för ont om tid? Blir vi för garvade? Eller är man själv för otillräcklig? Just då

man sitter i de tankarna, känns det lättare, när kollegan i rummet mitt emot, kommer in och berättar, att nu går det bra för hennes Britta. Det arbete flickan skaffade sig för fjorton dagar sedan, är hon kvar vid. Hon säger sig trivas och hon har kommit ifrån gänget. Fjorton dagar är inte mycket, säger Ni. — Kanske inte, men för oss betyder det en stråle av hopp — en positiv sida i vårt arbete.

En stor och svår arbetsuppgift är utredningarna i vårdnadsfrågor, då makar söker skilsmässa, d.v.s. utredning om vem, som är mest lämpad som vårdnadshavare för barnen. Det är ju så, att förhållandena makar emellan i samband med skilsmässa är synnerligen skärpta. Det är sällan man har något fördelaktigt att säga om motparten utan båda smutskastar vanligtvis varandra på det grövsta. Barnens bästa kommer i bakgrunden. Under dessa utredningar måste man därför söka vara objektiv och göra så noggranna kontroller av uppgifterna som möjligt. Båda parter få uppgiva vittnen, som höras av oss, dessutom tillfrågas arbetsgivare, lärare och grannar. Uppgifter från polis och nykterhetsnämnd insamlas även. I många fall förekommer också läkarundersökning av barn och föräldrar av rådgivningsbyråns läkare, som även lämnar utlåtande.

Sedan utredningen är klar, lämnas förslag till yttrande till barnavårdsnämnden, som beslutar. Utredningen bifogas barnavårdsnämndens beslut till rätten, vilket innebär, att parterna ha möjlighet att ta del av den. Detta gör, att vittnenas berättelser måste vara korrekt återgivna. De kan under ed få bekräfta dem inför rätten. Dessutom kan alla uppgiftslämnare bli trakasserade av parterna, ty det är ju så bland oss människor, att vi gärna gå till attack mot dem, som sagt något, som inte överensstämmer med våra egna åsikter. Vi ha inte heller rättighet att lämna ut alla insamlade uppgifter, då en del kan vara helt konfidentiella. Detta gör, att vi ibland råkar i konflikt med oss själva, om vad som kan nedskrivs.

Vårdnadsutredningarna, som är ytterst arbetssamma och krävande, har det goda

Visste Ni detta?

Försäljning får i Göteborg icke drivas av barn under 13 år, icke ens utdelning av tidningar, och barn i åldern 13—15 år får endast mellan klockan 8 och 20 sälja tidningar utomhus eller vid försäljning i allmänhet vara biträde åt sina föräldrar. Barn i denna ålder får i skolans regi sälja för välgörande ändamål, t. ex. majblommor. För sådan försäljning kan länsstyrelsen medge undantag från åldersbestämmelserna. Barn som ej går i skolan varje vardag och är 13 år får dessutom sälja eller utdela tidningar mellan klockan 6 och 8.

Om barn i nämnda åldrar bryter mot dessa bestämmelser, kan vårdnadshavaren straffas, om han haft vetskap om överträdelsen. (Lag 1926 om förbud för barn att idka viss försäljning och länsstyrelsens kungörelse nr 125/1941.)

med sig, att de ofta utgöra ett avslutat helt. Dessutom är de mycket inspirerande, då det alltid är intressant att söka nå sanningen och det riktiga i en människas yttranden, göranden och åsikter. Ingen av dessa utredningar är heller varandra lika, ty var i livet kan vi finna två familjer, som kan mätas med exakt samma mått.

Vad är det då som gör, att man frivilligt och mot dålig betalning fortsätter ett arbete, som man sällan kan planera i förväg, då det alltid händer något oförutsett, som gör sig påmint genom telefonsamtal på kvällar och på helger, som egentligen aldrig lämnar en någon ro? Kanske är det tjusningen i att ha med så olika slag av människor att göra, det levande intresset för dem, den stora omväxlingen i arbetet. Kanske nyfikenheten, som gör att man ville se hur det går för dem, kanske att ibland få se ett positivt resultat i sina ansträngningar.

Forts. från sid. 15

så ligger kanske hos ungdomsledarna själva. Är det inte så, att många av ungdomsledarna betraktar underhållningsprogram och nöjesanordningar som ett ovärdigt fält att bedriva ungdomsverksamhet på? Detta är fel. En danskväll kan vara ett fint tillfälle att både nå och påverka ungdomen.

Om inga större olyckor inträffar i världen ser det ut som om välståndet kommer att öka. Det innebär mer fritid och pengar — även för ungdomen. Likaså kommer allt fler ungdomar att dras in mot tätorterna. Gjorda undersökningar visar, att av de ungdomar mellan 17 och 26 år som 1947 var bosatta i storstäderna mer än hälften var inflyttade. Tidigare hade flertalet tillhört någon organisation på hemorten. Av de inflyttade till storstaden var det endast ett fåtal, som nådde föreningsengagemang. I stället blev det nöjeslivet som fick en mycket stor andel i deras fritid, nöjesarrangemang som i sin passiva inriktning medverkar till att efterhand göra tillvaron spänningslös och dem själva uttråkade och blaserade.

Hur skall det samhälleliga ungdomsarbetet konstruktivt kunna bedrivas med framgång, då det kommersiella nöjeslivet oftast nöjer sig med en riktlinje, som i bästa fall innebär att ge de betalande en knapp valuta för pengarna?

Frågeställningen aktualiserar också vad de styrande betraktar som ungdomsarbete, och varför ungdomsledarens roll alltid diskuteras utifrån negativa förutsättningar, d.v.s. när det redan är försent. Är inte hans plats lika given i nöjes- och fritidslokaler som lärarens i skolan?

Forts. från sid. 13

direkt ungdomsaktiviserande arbete. Man har insett att man med det gamla systemet bara når de hyggliga ungdomarna ute i förorterna, medan de som har svårt att anpassa sig driver inne i centrum. Där skulle föreningarna behöva ha sina utposter."

Redaktören

satt tillsammans med en del vänner vid den festliga avslutningen av vår ledarkurs och lyssnade på fågelkännaren och TV-kände Jens Edvardsson, som för en spänst lyssnande skara berättade om fåglar och fåglars vanor.

Det var intressant att få veta så mycket om våra kära vänner, "småfåglarne", men stoltheten över de nyvunna ornitologiska kunskaperna uppblandades kanske en smula av känslan, att ju mer man lär, desto mer märker man hur lite man kan.

Den gode Jens berättade med pojkaktig, föreläsningsovan, men charmig stil om interiörer från fågelvärlden, där det i en hel del fall visades upp förhållanden, som hade rent av mänskliga för att inte säga omänskliga drag.

Jag tänker på en del fåglars reviområden, där de inte tillåter grannarna att komma in på sitt område för att fånga insekter och annan kost. Konkurrensen, avundsjukan.

Jag tänker på göken, som lägger ägg i andras bo. Lata människor känner vi igen lite varstans ifrån.

Jag tänker på brevduvan, svalan och falcken, som tycker om att flyga fort, den sistnämnde är ju även en störtdykare av rang. Paralleller kan dragas med nutidens fartälskande svensksöner . . .

Jag tänker, ja, likheterna skulle kunna mångfaldigas.

Men sången och vårens jublande budbärare . . .

Efteråt slog mig tanken: vi har ett otal färgsprakande och levnadsglada små kvitt-rare och livsbejakande sångare som valt

Stockholm - Göteborg

Ett verkligt trevligt och omväxlande program hade idrottsledaren Herbert Larsson i Stockholm ordnat den 6—8 maj, då huvudstadens ungdomsgårdar hade inbjudit kollegerna i Göteborg till de traditionella årliga tävlingarna i fotboll och bordtennis. I år hade tävlingarna dessutom utökats med tyngdlyftning, varför resgruppen från västkusten bestod av icke mindre än ett trettiotal deltagare.

Föreläggning var ordnad på Enskede gård, bt-spelarna och atleterna höll till på Rågsvedgården och fotbollsmatchen slutligen på Enskede idrottsplats. I övrigt gavs tillfälle till en del trivsamma programpunkter, teaterbesök och en kvällstur på Skansen.

Resultaten i idrott blev inte så smickrande för Göteborgs vidkommande. Fotbollskampen slutade visserligen oavgjord, men i bordtennismatcherna (flick- och pojklag) och tyngdlyftningen blev det stora förluster. Mera träning får det tydligen bli hos oss och nu litat vi på att idrottsinstruktören Kaj Settergren & Co tar nya tag . . .

Segling

Ungdomsbyråns "seglaravdelning" har skickat ut en appell inför seglarkampen den 10—11 september, då Oslo, Köpenhamn och Göteborg drabbar samman med Optimistjollar som farkoster. Den festliga tillställningen äger rum i Oslo och göteborgarna tänker möta upp med fullt lag d. v. s. 10 optimistiska jolleseglare.

maj månad som tidpunkt för sin stora aktivitet. Hur många har upptäckt det och hur många av oss *vill* upptäcka det?

Han med transistorradion på magen, som vandrade vid Delsjön härom söndagen — han är det synd om! Hans lyssnarförmåga har eliminerats av tekniskt förmedlad skvalmusik. Tänk Er — radio i skog en majdag!!!

Den populära

OPTIMISTJOLLEN

finns nu som modellbåt i skala 1:5.

Byggsatsen är komplett med alla trädelar, beslag m. m. samt material till segel.

Modellbyggsatsen till Optimistjollen är en pedagogisk byggsats, som ger möjlighet till provbygge, innan man sätter i gång med den "stora" båten. Modellen byggs efter exakt samma princip, som den riktiga båten.

Modellbyggsatsen till Optimistjollen kostar 15:—.

Får Ni lust att bygga en riktig optimistjolle, kan ALLERS FAMILJEJOURNALS byggsats beställas hos

Göteborgs Barnavårdsnämnd

Föreningsgatan 13 - GÖTEBORG C

Pris inkl. segel 295:— kronor

Använd fritiden med en byggsats från
ALLERS FAMILJE JOURNAL

Byggsatser till modellbåtar i skala 1:75-1:5

Optimistjollen - Cadetten - BB-jollen

Levereras färdiga eller som byggsats

Nialla

TIDSKRIFT FÖR GÖTEBORGS UNGDOMSLEDARE

Redaktör och ansvarig utgivare: KJELL ANDERSSON

Adress: UNGDOMSBYRÅN

Föreningsgatan 13 • Göteborg • Tel. 20 09 20

Prenumerationspris kr. 5:— Postgiro 491 18

Struves Boktryckeri AB, Göteborg 1960

Läderarbeten — en ny gren i vår verksamhet

Nya, roliga

arbetsuppgifter

för lärorika hobbykvällar

Ur vår katalog på bortåt 300 arbetsuppgifter visar vi här några intressanta nyheter, bl. a. läderarbeten. Gör frikvällarna till roliga hobbykvällar. Besök vår utställning på Ungdomsgården Stora Katrinelund, Levgrensvägen, tel. 18 79 77. Komplet katalog gratis.

HOBBYMATERIAL

Pilgatan 9 - Malmö - Tel. växel 73 475